

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізіології та біофізики

Силабус навчальної дисципліни
«Вікова фізіологія»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити ECTS.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	Відповідно до розкладу занять, учбові кімнати 1-6 кафедри Фізіології та біофізики м. Одеса, вул. Ольгіївська, 4.
Викладач (-і)	Завідувач кафедри: Леонід ГОДЛЕВСЬКИЙ – З.д.н.т. України, д.мед.н., професор; доцент: Світлана Ляшенко–к.мед.н.;
Контактна інформ	+38 (048) 717-89-16; +38 (048) 712-31-02 – телефони кафедри Фізіології та біофізики medphys@onmedu.edu.ua - e-mail кафедри Фізіології та біофізики Консультації та відпрацювання пропущених занять очно або під час дистанційного навчання на платформі Microsoft Teams: четверг 14.30-16.00, субота 09:00 - 13.00. Посилання на онлайн консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – закономірності становлення і розвитку фізіологічних функцій організму впродовж онтогенезу, встановлює особливості функціонування організму, його органів і систем на різних вікових етапах.

Мета дисципліни: формування у майбутніх фахівців уявлення про організм як єдину саморегульовальну систему, чії функціональні особливості змінюються в процесі онтогенезу функціонування організму, як єдиної цілісної системи; формування компетентностей у галузі сучасних фізіологічних основ життєдіяльності людини у дитячому, дорослому та похилому віці та механізмів

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізіології та біофізики

нейро-гуморальної регуляції функцій органів і систем у віковому аспекті, засвоєння фізіологічних особливостей організму на різних етапах онтогенезу з урахуванням вікової періодизації розвитку організму.

Завдання дисципліни:

- Формування системного підходу до морфо-функціональної організації органів і систем організму та механізмів їх регуляції з урахуванням вікових, статевих та індивідуальних особливостей людини.
- Вивчення вікових особливостей функціонування різних органів і систем організму;
- Виявлення екзогенних і ендогенних факторів, що визначають особливості функціонування організму в різні вікові періоди;
- Формування вмінь та навичок, передбачених навчальним планом з дисципліни
- Набуття компетентностей згідно навчального плану;

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні;

Знати:

- основи будови і функції органів і систем та механізми їх регуляції;
- особливості механізмів життєдіяльності людини у різних вікових періодах ;
- принципи та закономірності згуртування організму;
- правила збереження та зміцнення здоров'я;
- принципи збереження високої працездатності та гарної якості життя у різному віці

Вміти:

- розуміти взаємозв'язок вікової фізіології з клінічними дисциплінами;
- розраховувати вікову норму фізіологічних показників організму;
- аналізувати фізіологічні показники діяльності організму;
- розуміти особливості взаємодії людини з оточуючим середовищем, критичні та сенситивні періоди розвитку людського організму;
- аналізувати процеси і розробляти заходи, що попереджують розвиток захворювань та забезпечують якісний рівень життєдіяльності людей різного віку;
- оцінювати функціональний стан всього організму та його окремих систем у людей різного віку.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання:

Дисципліна буде викладатися у формі семінарських занять; організації самостійної роботи здобувача.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізіології та біофізики

Методи навчання:

Семінарські заняття: словесні (бесіда); наочні (мультимедійні презентації, схеми, таблиці).

Самостійна робота: передбачає підготовку до кожного семінарського заняття, самостійного вивчення певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення включені до контрольних заходів.

Зміст навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1. Вікова фізіологія механізмів біологічної регуляції.

Тема 1. Вікова фізіологія збудливих тканин. Вікові особливості скелетних та гладеньких м'язів, механізмів їх скорочення та розслаблення

Тема 2. Вікова фізіологія синаптичної трансмісії та біоелектричної активності нейронів головного мозку.

Тема 3. Вікова фізіологія соматичної нервової системи. Вікові особливості рухових одиниць, механізмів регуляції рухової діяльності

Тема 4. Вікова фізіологія вегетативної нервової системи. Вікові особливості вегетативної регуляції фізіологічних процесів, вегетативних рефлексів

Тема 5. Вікова фізіологія залоз внутрішньої секреції. Вікові особливості гуморальної регуляції, активності ендокринних залоз.

Тема 6. Вікова фізіологія сенсорних систем. Вікові особливості аналізаторів спеціальної чутливості – зорового, слухового, вестибулярного, нюхового, смакового.

Тема 7. Вікова фізіологія вищої нервової діяльності. Вікові особливості механізмів формування емоцій, пам'яті; особливості фаз сну.

Змістовий модуль 2. Вікова фізіологія систем забезпечення життя.

Тема 8. Вікова фізіологія системи крові. Вікові особливості механізмів гемостазу та діяльності антигемостатичної системи.

Тема 9. Вікова фізіологія серцевої діяльності. Вікові особливості механічних та звукових проявів серцевої діяльності.

Тема 10. Вікова фізіологія судин. Вікові особливості мікроциркуляції, регіонального кровопостачання, лімфотоку.

Тема 11. Вікова фізіологія системи дихання. Вікові особливості механізмів газообміну у легенях та тканинах, транспорту газів кров'ю.

Тема 12. Вікова фізіологія системи травлення. Вікові особливості моторної діяльності органів ШКТ та механізмів всмоктування.

Тема 13. Вікова фізіологія обміну речовин, енергії та терморегуляції. Вікові особливості механізмів теплопродукції та тепловіддачі, формування лихоманки.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізіології та біофізики

Тема 14. Вікова фізіологія системи виділення. Вікові особливості механізмів регуляції виділення.

Тема 15. Контроль практичних навичок та теоретичних знань. Захист індивідуальних робіт.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Гжегоцький М. Р. Фізіологія : навчально-методичний посібник до практичних занять та самостійної роботи / М. Р. Гжегоцький [та ін].– Вінниця: Нова книга.– 2019.- 464 с.
2. Філімонов В. І. Фізіологія людини: підручник / В. Ф. Філімонов. – 4е вид., К.: Медицина, 2021. - 488 с.
3. Фізіологія : підручник для студ. вищ. мед. навч. закл. / В. Г. Шевчук [та ін.], за ред. В. Г. Шевчука. - Вид. 5, випр. і доповн. – Вінниця : Нова книга. - 2021. - 448 с.

Додаткова:

1. Фізіологія. Короткий курс. 2-ге вид. / Мороз В.М., Йолтухівський М.В., Шандра О.А. [та ін.] - за ред. Мороз В.М., Йолтухівський М.В.– Вінниця: Нова книга.– 2020.- 408 с.
2. Physiology [textbook] /V. M. Moroz, O.A. Shandra.– 5th ed. - Vinnytsya: Nova Kniga. - 2020. - 728p.

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усний (опитування), тестування, оцінювання виконання практичних вправ, оцінювання комунікативних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті та самостійної роботи здобувачів.

Критерії поточного оцінювання на семінарському занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь у семінарському занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей. Тестові завдання виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізіології та біофізики

	<p>обґрунтовані.</p> <p>Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання (в т.ч. розрахункові), впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну креативну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.</p>
Добре «4»	<p>Здобувач бере участь у семінарському занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з теми заняття.</p> <p>Тестові завдання виконані в повному обсязі, не менш ніж 70% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях.</p> <p>Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання (в т.ч. розрахункові), але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірній інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.</p>
Задовільно «3»	<p>Здобувач іноді бере участь в семінарському занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на семінарських заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел.</p> <p>Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях.</p> <p>Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань (в т.ч. розрахункові), невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання.</p>
Не задовільно «2»	<p>Здобувач не бере участь у семінарському занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел.</p> <p>Тестування не виконано.</p> <p>Ситуаційне завдання не виконано.</p>

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота передбачає підготовку до кожного семінарського заняття, самостійного вивчення певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Питання, що відведені на самостійне вивчення включені до контрольних заходів.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-наушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізіології та біофізики

– призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);

– проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням академічну добросовісність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету